

Roditeljski stilovi

RODITELJSKA ULOGA

- ▶ Biti roditelj nije samo biološka već i psihološka kategorija.
- ▶ Svako dijete ima potrebu živjeti u sredini u kojoj će se osjećati sigurno i zaštićeno.
- ▶ Pritom se ne misli samo na sigurnost od opasnosti i fizičkih ozljeda već na potrebu da se živi u emocionalno stabilnoj klimi.

- ✘ Djeca od roditelja i drugih značajnih osoba traže potvrdu da su voljena, važna, sposobna.
- ✘ Zbog toga značajnu ulogu u nastanku pozitivne slike o sebi kod djece imaju roditelji i druge odrasle osobe koje brinu o njemu.

- ✘ To što je dijete postalo učenik u školi velika je promjena i za njega i za njegove roditelje.
- ✘ Roditelji su svjesni da sada imaju učenika. Znaju da sada moraju riješiti niz praktičnih pitanja ,tj. nabaviti knjige i školski pribor, osigurati prostor za učenje itd...
- ✘ Osim toga, trebaju razviti i drugačije stavove prema svom djetetu; odsada ga moraju uvažavati kao učenika, zanimati se za njegove učeničke aktivnosti i za njegov uspjeh.

- ✘ U odgoju djeteta postoje različiti odgojni stilovi od kojih svaki na drugačiji način utječe na razvoj ličnosti djeteta – njegovo doživljavanje, njegove osjećaje i ponašanje.

ODGOJNI STILOVI

Odgojni stil	Roditeljski postupci	Utjecaj na djecu
Dopuštajući	Ne postavljanje nikakvih pravila za određeno djetetovo ponašanje uz topao čuvstveni odnos prema djetetu.	Djeca odgajana u ovom stilu češće su impulzivna, nekontrolirana, samouvijerena nametljiva i asocijalna.

ODGOJNI STILOVI

Odgojni stil	Roditeljski postupci	Utjecaj na djecu
Strogi	Odgojni postupci su kruti, neprilagodljivi nepopustljivi prema djetetu. Roditelji nemaju razumijevanja za dječje želje i potrebe, hladni su prema djeci.	Djeca odgajana u ovom stilu vjerojatno će biti zlovoljna, agresivna, imat će problema s vršnjacima i nagnjati antisocijalnom ponašanju.

ODGOJNI STILOVI

Odgojni stil	Roditeljski postupci	Utjecaj na djecu
Uravnotežen Kvalitetan	Ravnopravan odnos i komunikacija odraslih i djece, poticanje samostalnosti i odgovornosti, prilagodljivost situaciji i spremnost na postizanje kompromisa, te planiranje vlastitih aktivnosti u postizanju dostižnih ciljeva. Topao emotivni odnos prema djeci, razumijevanje dječjih želja i prilagodljivost, ali i postavljanje granica kada i gdje je to potrebno.	Djeca odgajana u ovom stilu vjerojatno će biti prijateljski sklona drugima, samostalna i samopouzdana, znat će i moći obuzdati svoje ponašanje sukladno zahtjevima situacije.

ODGOJNI STILOVI

Odgojni stil	Roditeljski postupci	Utjecaj na djecu
Prezaštitnički	Odnos je topao, ali znači pretjerano zaštićivanje djeteta i brigu o svakoj sitnici koja bi mogla ometati idealan dječji razvoj prema roditeljevoj zamisli.	Pretjerano zaštićena djeca bit će nesamostalna, čuvstveno nestabilna, preosjetljiva i nesigurna.

ODGOJNI STILOVI

Odgojni stil	Roditeljski postupci	Utjecaj na djecu
Zanemarujući	Ovo je zapravo nepostojanje motiviranog odgojnog utjecaja na dijete i znači čuvstvenu hladnoću i nezanimanje za djetetov rast, razvoj i dobrobit. Roditelj je zapravo ignorira dijete i pušta da se samo snalazi.	Djeca odgajana na taj način su neposlušna i nerado sudjeluju u socijalnim aktivnostima, imaju nisko samopoštovanje.

POSTAVLJANJE GRANICA U ODGOJU

- ✘ Mnogi roditelji imaju predodžbu da ne mogu biti bliski sa svojim djetetom i istodobno postavljati granice.
- ✘ Ovo, međutim, nije točno – dapače, jasne granice i otvorena komunikacija održavaju odnos bliskim i iskrenim.
- ✘ Pravila i granice ponašanja stvaraju osnovu za učenje odgovornosti, razvoj uzajamnog uvažavanja i jačanju dobno-odgovarajuće neovisnosti.
- ✘ Postavljanjem granica izbjegavamo nastanak problema jer ih postavljamo prije nego što problem nastane.

- ✘ Važno je da granice budu JASNE, KONKRETNE I DOBRO DEFINIRANE.
- ✘ Djetetu treba jasno reći što od njega želimo, koje opcije su mu na raspolaganju te što je pozitivan ishod njegove suradnje.

Primjeri:

- ✘ Pročitat ću ti sljedeće poglavlje priče ako budeš u pidžami, s opranim zubima, u krevetu do devet sati.
- ✘ Sa zadovoljstvom ću te odvesti u grad čim završiš zadaću.

RAZLIKA GRANICE - NAREDBE

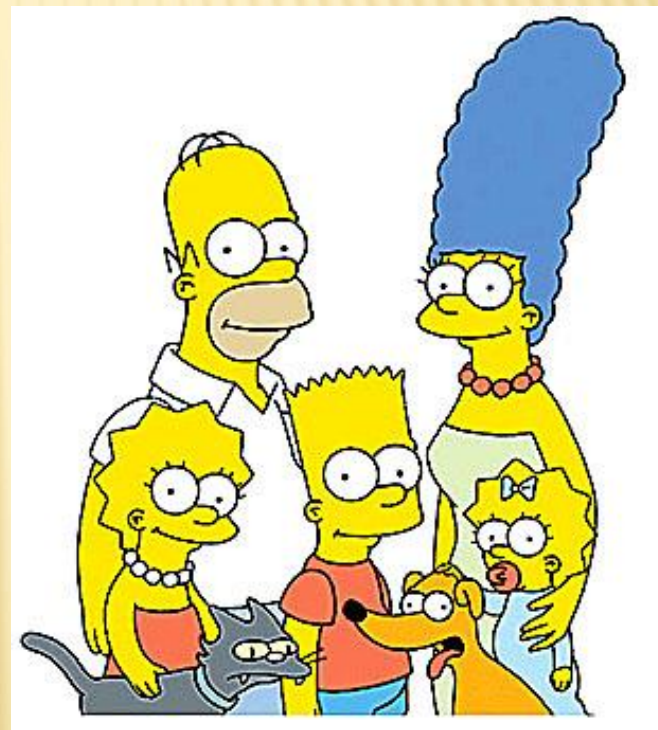
- ✘ Naredbe se temelje na kazni i negativnim posljedicama za neposlušnost
- ✘ Dobro postavljene granice su usmjerene na pozitivan ishod djetetove suradnje
- ✘ Postavljanjem granica izbjegava se igra moći i konflikt između djeteta i roditelja
- ✘ Granice se ne temelje na djetetovom strahu od emocionalne reakcije roditelja (ljutnji, neodobravanju)
- ✘ Granice su posebno djelotvorne ako se postavljaju u sigurnoj atmosferi prihvaćanja i međusobnog uvažavanja.

I ZA KRAJ

- ✘ Pri donošenju granica potrebno je razgovarati s djetetom i voditi računa da granice uvažavaju i njegove i vaše potrebe. Treba osigurati da dijete poznaje granice i pravila te njihove posljedice.
- ✘ Važno je biti dosljedan! Popuštanjem se pokazuje djetetu da ne mislimo ono što govorimo, te da je u redu ne poštivati postavljene granice.
- ✘ Ipak, ako dijete ne uspijeva poštovati granice, treba uzeti u obzir mogućnost da one nisu dovoljno dobro postavljene te da je možda potrebno smaniti zahtjeve, dati jasnije upute.

VJEŽBA...

- ✘ Nabrojite granice i pravila u vašoj obitelji!
- ✘ Što njima želite postići?
- ✘ Jesu li jasno izrečena i djeca znaju da postoje?
- ✘ Znaju li se posljedice njihova kršenja?

LITEARATURA

- ✘ Buljan Flander, G., Karlović, A. (2004): Odgajam li dobro svoje dijete. Savjeti za roditelje. Zagreb: Marko Marulić
- ✘ Juul, J. (1996): Vaše kompetetno dijete. Educa, Zagreb
- ✘ Maleš, D., Stričević, I. (1991): Druženje djece i odraslih. Školska knjiga, Zagreb
- ✘ Miljković, D., Rijavec, M. (2002): Bolje biti vjetar nego list – psihologija dječjeg samopouzdanja. IEP, Zagreb
- ✘ Muller, A. (1995): Drama djetinjstva. Educa, Zagreb.